

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 15Co/67/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4312217783
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Hritzová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4312217783.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Hritzovej a členov senátu JUDr. Jána Bzdúška a JUDr. Pavla Lukáča, v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpený: Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: Slovenská republika, v jej mene: Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 7C/92/2013-76 zo dňa 24.10.2013, takto

rozhodol:

Odvolačný súd rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 7C/92/2013-76 zo dňa 24.10.2013 potvrdzuje.

Odvolačný súd žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa návrh žalobcu, ktorým sa domáhal náhrady škody a nemajetkovej ujmy zamietol, a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1, 2, 3, § 19 ods. 1, 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu pri výkone verejnej moci, § 41 ods. 1, 2 písm. c), d), i), § 44 ods. 1, 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).

Uviedol, že žalobca sa písomne podanou žalobou doručenou dňa 28.09.2012 domáhal od žalovaného zaplataenia majetkovej škody v sume 2.770,81 eura a nemajetkovej ujmy v sume 554,16 eura, keď Okresný súd Levice o návrhu na vydanie poverenia rozhodol po 78 dňoch vo veci vedenej exekútorom v konaní vedenom pod sp. zn. 9Er/348/2011 a to tak, že zamietol žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie oboznámením sa so spisom Okresného súdu Levice sp. zn. 9Er/348/2011, vyjadrením žalovaného k žalobe, potvrdením o žiadosti o predbežné prerokovanie nároku, stanoviskom žalobcu k vyjadreniu žalovaného, znaleckým posudkom č. 1/2013 a zistil nasledovný skutkový a právny stav:

Zo spisu sp. zn. 9Er/348/2011 Okresného súdu Levice súd prvého stupňa zistil, že žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podal súdny exekútor na súd dňa 25.03.2011, k čomu pripojil návrh na vykonanie exekúcie spísaný dňa 01.03.2011. Exekučným titulom v tomto konaní je rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu Spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a.s., Bratislava, sp. zn. SR 12936/10, pričom súd prvého stupňa rozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie č. k. 9Er/348/2011-10 zo dňa 19.04.2011 tak, že žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie podané nebolo a rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 13.05.2011 a následne exekučný súd uznesením č. k. 9Er/348/2011-22 zo dňa 05.01.2012 exekučné konanie zastavil a súdnemu exekútorovi nepriznal náhradu trov vzniknutých v predmetnom exekučnom konaní.

Žalobca namietal, že exekučný súd sa dopustil nesprávneho postupu tým, že rozhodnutie v danej veci vydal nie v zákonnej, 15 dňovej lehote, ale po viac ako 78 dňoch. Súd prvého stupňa v tomto prípade neskúmal, či prišlo k prietahom v konaní. Zisťoval, či došlo k nedodržaniu zákonnej, resp. primeranej lehoty, z akého dôvodu a či je to dôvod na náhradu škody, resp. či vôbec nejaká škoda vznikla. V zmysle § 41 ods. 2 písm. d) zákona č. 233/1995 Z. z. bolo v čase podania žiadosti o udelenie poverenia možné vydať poverenie, na základe vykonateľných rozhodnutí rozhodcovských komisií a zmierov nimi schválených, ako exekučného titulu. Až neskôr bol zákon v uvedenej časti novelizovaný tak, že exekučným titulom boli vykonateľné rozhodnutia rozhodcovských súdov. Podľa žalobcu rozhodcovský rozsudok je exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. i) Exekučného poriadku. Rozhodcovský rozsudok ako exekučný titul bol uvedený do § 41 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku novelou účinnou od 01.06.2011. Novelizácia predmetného ustanovenia by bola nadbytočná, ak by išlo o exekučný titul podľa písmena i). Skutočnosť, že rozhodcovský rozsudok sa za exekučný titul považoval podľa písmena d) svedčí aj komentár k § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, podľa ktorého k novele účinnej od 01.06.2010 k zániku 15 dňovej lehoty na vydanie poverenia na základe rozhodcovského rozsudku došlo z dôvodu potreby preskúmania písomností pre prípad neprípustnosti exekúcie. Zák. č. 144/2010 Z. z., ktorý novelizoval exekučný poriadok, sa vzťahuje aj na konania začaté pred účinnosťou tohto zákona (ASPI komentár k § 44 Exekučného poriadku). K vydávaniu poverení na základe exekučného titulu rozhodcovského rozsudku dochádzalo a dochádza podľa § 41 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku. Pre výklad zákona je podstatný úmysel zákonodarcu - Národnej Rady SR prezentovaný v dôvodovej správe k novele § 41 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku. Súd ďalej udáva, že zo slovného a logického výkladu uvedeného ustanovenia Exekučného poriadku súd dospel k názoru, že lehota 15 dní sa vzťahuje len na rozhodnutie súdu, ktorým poverí súdneho exekútora na vykonanie exekúcie. V ďalšej vete je uvedené, že ak zistí rozpor žiadosti, alebo návrhu na vykonanie exekúcie so zákonom, žiadosť zamietne, kde však už nie je uvedená žiadna lehota na rozhodnutie. Takýto výklad je logický aj preto, že pokiaľ súd zistí, že návrh na vykonanie exekúcie je v rozpore so zákonom, táto činnosť rozhodovacia si vyžaduje jednak zložitejšie právne posúdenie, čo si vyžaduje aj dlhší čas a jednak aj prípadné zadováženie listinných dôkazov potrebných pre rozhodnutie. V tomto prípade bola žiadosť o udelenie poverenia súdu doručená 25.03.2011 a súd rozhodol o tejto žiadosti 19.04.2011, t. j. v lehote 25 dní. Údaj uvedený v návrhu navrhovateľa, že exekučný súd rozhodol o zamietnutí žiadosti o udelení poverenie s omeškaním viac ako 78 dní je nepravdivý. S poukazom na to, čo súd uviedol vyššie je potom zrejmé, že v zmysle ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku sa lehota 15 dní nevzťahovala na rozhodnutie o žiadosti na udelenie poverenia v predmetnej exekučnej veci, keďže exekučným titulom bolo rozhodnutie rozhodcovského súdu a i v prípade, že by sa nejednalo o rozhodnutie podľa § 41 ods. 2 písm. c/ a d/, je súd toho názoru že zo samotného znenia ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyplýva to, že lehota 15 dní sa týka prípadu, keď súd poverí exekútora vykonaním exekúcie (... , do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, ...). Pokiaľ ide o vytýkaný nesprávny úradný postup v preskúmaní práva žalobcu na zaplatenie dlhu v časti istiny, súd poukazuje na ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, podľa ktorého je exekučný súd ex offo povinný skúmať, či exekučný titul nie je v rozpore so zákonom. Pri posudzovaní tohto základného predpokladu pre udelenie poverenia na vykonanie exekúcie sa exekučný súd nezaobera vecnou správnosťou exekučného titulu, ale skúma, či exekučný titul bol vydaný orgánom, ktorý na to mal právomoc, a či je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Exekučný poriadok označuje za exekučný titul nielen vykonateľné rozhodnutie súdu, ale napr. aj vykonateľné rozhodnutia orgánov verejnej správy, rozhodcovských súdov a iných orgánov. V prípade, ak exekučným titulom má byť rozhodnutie orgánu verejnej správy, ktorý nemal právomoc na jeho vydanie, považuje právna teória a súdna prax takéto rozhodnutie za zdanlivé, ničotné (nulitné - paakt), teda z právneho hľadiska za neexistujúce a nikoho nezaväzujúce. Obdobné dôsledky treba priznať aj rozhodnutiu iného orgánu, ak tento orgán nemal právomoc ho vydať, pokiaľ to právna úprava nevylučuje. Rozhodnutie postihnuté nedostatkom právomoci orgánu, ktorý ho vydal, tak nie je spôsobilé ani založiť prekážku res iudicata. Ďalej súd prvého stupňa zdôraznil, že po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie exekučný súd preskúmava žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul z hľadiska ich súladu so zákonom. Pritom medziiným skúma, či návrh na vykonanie exekúcie má všetky náležitosti, či je k návrhu pripojený exekučný titul opatrený potvrdením (doložkou) o vykonateľnosti, či je exekučný titul materiálne vykonateľný, či sú oprávnený a povinný osobami uvedenými v exekučnom titule a či sú splnené všeobecné podmienky konania v zmysle § 103 OSP. V štádiu exekučného konania, pri ktorom súd skúma, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrh na vykonanie exekúcie alebo exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), sa vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu. Zároveň bolo zistené, že žalobcovi nemohla vzniknúť majetková škoda, akú

si uplatňuje pre rozhodnutie súdu s oneskorením, ale výška, akú si uplatňuje, by mohla vzniknúť v prípade nezákonne vydaného rozhodnutia exekučného súdu, kde však pre vznik základu nároku musí byť nezákonné rozhodnutie zrušené. V tomto prípade žalobca nepodal proti rozhodnutiu súdu žiadny opravný prostriedok za účelom zrušenia nezákonného rozhodnutia súdu. V takomto prípade by teda mohol byť daný jednak základ nároku a jednak príčinná súvislosť so škodou, ak vznikla. Pretože súd dospel k názoru, že na strane žalovaného konajúceho cestou exekučného súdu nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu, vo veci sa ďalej nezaoberal ani výškou majetkovej škody ani nemajetkovej ujmy, pretože nebol zistený právny základ a to zodpovednosť odporcu za škodu. V tejto súvislosti súd uviedol, že škoda nemôže byť uplatnená v nejakej paušálnej čiastke, ale musí byť preukázaná, že práve pre nesprávny úradný postup došlo k výške škody, ktorá musí byť vyčíslená presne a musí byť preukázaná aj príčinná súvislosť, čo však navrhovateľ nepreukázal a ku škode neprodukoval ani žiadne dôkazy. K znaleckému posudku č. 1/2013 vypracovanému doc. JUDr. Miroslavom Slašťanom PhD., uviedol, že úlohou znalca v zmysle zadania právneho zástupcu navrhovateľa bolo posúdiť či je právom EÚ zakázané, aby majetkové spory, v ktorých zmluvnou stranou je spotrebiteľ, mohli byť rozhodované rozhodcom alebo rozhodcovským súdom v rozhodcovskom konaní, že uvedené je otázka právna, ktorú si musí riešiť súd. Ďalej súd prvého stupňa žalovaným namietané premĺčania nároku súd prvého stupňa uviedol, že od podania žiadosti o udelenie poverenia dňa 25.03.2011 do uplatnenia si náhrady škody priamo u odporcu dňa 25.09.2012 neuplynula trojročná doba. O škode aj nemajetkovej ujme sa mohol navrhovateľ dozvedieť doručením rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia jeho právnomu zástupcovi 28.04.2011. Predbežné prerokovanie nároku podal 25.09.2012. Nárok sa tak nepremĺčal, lebo v uvedenej dobe bol podaný návrh na predbežné prerokovanie nároku, odkedy premĺčacia doba počas 6 mesiacov neplynula a dňa 28.09.2012 bola podaná žaloba. Prípadné priznanie nemajetkovej ujmy žalobcovi by bolo v rozpore s ust. § 1 OSP, podľa ktorého Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb, ako aj v rozpore s dobrými mravmi. V tejto súvislosti súd poukázal na to, že práve žalobca, ktorého základ jeho podnikateľskej činnosti je poskytovanie spotrebiteľských zmlúv a to na základe formulárových zmlúv a všeobecných zmluvných podmienok, ktoré obsahujú celý rad neprijateľných zmluvných podmienok, s cieľom v neprehľadnej, zložito formulovanými podmienkami s oslovením tej najzraniteľnejšej skupiny obyvateľstva, ktorá nemôže týmto zmluvnými podmienkami rozumieť, dosiahnuť zisk, sa domáha v dôsledku porušenia svojich práv súdnej ochrany a nemajetkovej ujmy. S poukazom na všetky vyššie uvedené dôvody súd žalobu v plnom rozsahu zamietol. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP, tak, že žalovanému, ktorý mal vo veci úspech, nepriznal náhradu trov konania, keďže žiadne nešpecifikoval a taktiež zo spisu mu žiadne nevyplnili.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie domáhajúc sa jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V dôvodoch svojho odvolania uviedol, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil a neúplne zistil skutkový stav veci. Súd rozhodol v merite veci na základe "inšpirácie" novou právnou úpravou obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenie zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústreďeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávnosti súdneho rozhodnutia a takéto rozhodnutie musí byť zrušené. Súd bol viazaný ustanovením § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom pred prijatím zák. č. 412/2012 Z. z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom ustanovenia § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení zák. č. 412/2012 Z. z. Súd svojím rozhodnutím aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Vytkol mu tiež, že odôvodnenie o zániku nároku na náhradu uplatnenej škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom založil na nedôveryhodnosti údajov, čo platné právo nepozná. V tejto súvislosti poukázal na to, že nemal k dispozícii súdny spis exekučného súdu, a preto mohol niektoré skutočnosti len usudzovať podľa sekundárnych prejavov, ktoré mal v realite, z ktorého dôvodu ako dôkaz označil aj exekučný spis a žiadal použiť v ňom obsiahnuté listiny. Samotná nedôveryhodnosť údajov však nič nemôže zmeniť na tom, že zo strany štátneho orgánu došlo k nesprávnemu úradnému postupu, keď rozhodnutie nebolo vydané v zákonom stanovenej lehote. Súd nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde

ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktoré je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Exekučný súd rozhodoval o udelení poverenia na vykonanie exekúcie, s čím nemal nič spoločné rozhodcovský súd. Právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie nemohla byť odstránená rozhodnutím rozhodcovského súdu, ale len súdu exekučného. Súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Súd svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorá je základom štandardu ochrany základných práv v Európe, teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie veci v primeranom čase. Štrasburský súd opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory. Štrasburský súd tiež uviedol, že dohovor zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok takým spôsobom, aby vyhovel požiadavkám článku 6 ods. 1, zahrňujúc aj právo na rozhodnutie veci v primeranej lehote.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 212 ods. 1 OSP bez prejednaní na nariadenom odvolacom pojednávaní a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdil, keďže súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci a vec aj správne právne posúdil.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že predmetom konania je zaplatenie sumy 2.770,81 eura, ktorej zaplata sa žalobca domáha z dôvodu náhrady škody a sumy 554,16 eura z titulu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Ako právny základ návrhu na začatie konania žalobca uviedol škodu, ktorá mu mala vzniknúť v dôsledku nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Levice v exekučnom konaní vedenom pod. sp. zn. 9Er/348/2011. Nesprávny úradný postup mal vzniknúť tým, že exekučný súd rozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie až dňa 18.05.2010 (konanie sa začalo dňa 01.03.2011) a to rozhodnutím o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia, t. j. až po uplynutí zákonom stanovenej 15-dňovej lehoty, pričom zároveň vykonaním postupu podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku spôsobom odporujúcim zákonu založil svoju právomoc, čím sa postavil do pozície orgánu vykonávajúceho komplexné preskúmanie exekučného titulu metódou, ktorá mu ako exekučnému súdu neprináleží.

Podľa § 219 ods. 1 OSP, odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania (ktoré účastník môže meniť a dopĺňať len do uplynutia odvolacej lehoty). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu. Ustanovenie § 212 ods. 2 vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania. Ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania, pričom dôvodmi podaného odvolania je odvolací súd viazaný vždy. Na vady konania pred súdom prvého stupňa prihliadne odvolací súd len vtedy, ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. To znamená, že pokiaľ sa v konaní pred súdom prvého stupňa síce vyskytli vady, ale ktoré nemali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, potom odvolací súd na tieto vady neprihliadne.

Odvolací súd po preskúmaní veci a konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvého stupňa riadne zistil skutkový stav veci a vec správne právne posúdil, preto odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdil, a keďže s odôvodnením napadnutého rozhodnutia sa stotožňuje, na tieto v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 odkazuje. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, pri posudzovaní danej veci sa zaoberal len námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní a na potvrdenie záverov súdu prvého stupňa, k dôvodom odvolania žalobcu - odňatie možnosti konať pred súdom, odvolací súd dodáva nasledovné:

Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odnímajú tie procesné práva, ktoré mu zákon priznáva. Vzhľadom na to, že zákon bližšie

v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, vo všeobecnosti treba ním rozumieť postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

Postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom zakladá porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (porovnaj napr. III. ÚS 156/06, III. ÚS 331/04, II. ÚS 174/04).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach a záväzkoch.

Podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky zmyslom a účelom základného práva na súdnu a inú ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) je zaručiť každému reálny prístup k súdu. Tomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. I. ÚS 62/97, II. ÚS 26/96). K porušeniu základného práva na súdnu ochranu by došlo vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a ak by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej alebo právnickej osoby (napr. I. ÚS 35/98).

Konaním súdu sa rozumie jeho procesný postup. Konanie súdu v súlade so zákonom musí vykazovať určitú kvalitu a v materiálnom ponímaní zabezpečovať tak právo na súdnu ochranu. Súdne rozhodnutie, ktorým sa završuje poskytovanie súdnej ochrany, musí byť logickým a právnym vyústením doterajšieho priebehu a výsledkov konania, pri jeho vydaní musia byť zachované formálne a obsahové náležitosti s dôrazom na prvky zrozumiteľnosti, určitosti, jasnosti a súladu jeho skutkových i právnych dôvodov vo vzťahu k výroku. Procesný postup súdu pri konštituovaní i vecnej zmene rozhodnutia, ktorý nenachádza oporu v zákone, je preto treba považovať za závažnú vadu nenaplnujúcu materiálnu stránku práva na súdnu ochranu, práva na spravodlivý proces, ktorá v konečnom dôsledku objektívne bráni riadnemu (účinnému a efektívnemu) uplatneniu dôležitých procesných práv účastníkov konania slúžiacich na ochranu ich práv a oprávnených záujmov v občianskom súdnom konaní. Nemožno opomenúť, že procesný úkon účastníka súdneho konania, ktorý má podstatný vplyv na ďalšie súdne konanie je možno považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu. Ak je účastník konania z uplatnenia tohto procesného úkonu vylúčený alebo v značnej miere obmedzený (pri jeho uplatnení) v dôsledku nesprávneho postupu súdu, dochádza k stavu, kedy sa mu postupom súdu porušuje ústavné právo na súdnu ochranu a spravodlivý proces.

Nesprávnym úradným postupom môže byť akákoľvek činnosť spojená s výkonom právomoci určitého štátneho orgánu, ak pri tomto výkone alebo v súvislosti s ním dôjde k porušeniu pravidiel ustanovených právnymi normami.

Keďže žalobca postup súdu, ktorým malo dôjsť k odňatiu možnosti konať pred súdom, v odvolaní nešpecifikoval a odvolací súd po preskúmaní veci a konania, ktoré mu predchádzalo, žiaden takýto dôvod nezistil, v tejto časti považoval odvolanie žalobcu za nedôvodné. Ani nevykonanie dôkazov podľa návrhov alebo predstáv žalobcu nie je postupom, ktorým by mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, pretože rozhodnutie o tom, ktorý dôkaz súd vykoná, patrí výlučne súdu, a nie účastníkom konania (§ 120 ods. 1 OSP).

Pre posúdenie toho, či došlo k vydaniu, resp. nevydaniu rozhodnutia exekučného súdu v zákonom ustanovenej lehote, je podstatné znenie ust. § 44 ods. 2 zák. č. 233/1995 Z. z. v znení účinnom od 01.06.2010 do 31.05.2011, teda v čase začatia exekučného konania (ďalej len "Exekučný poriadok").

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Odvolačný súd sa stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, že z prejavu vôle normotvorcu obsiahnutom v citovanom ustanovení plynie záver, podľa ktorého 15-dňová lehota od doručenia žiadosti exekútora pre exekučný súd sa vzťahovala len na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, nie aj pre zamietnutie žiadosti. Prejav vôle vyjadrený v právnej norme je totiž potrebné ozrejmiť výkladovými metódami, ktoré zachovávajú autenticitu sledovaného zámeru, čo umožňuje výklad doslovný, gramatický a systematický, pričom niet dôvodu pre použitie analógie. V tejto súvislosti je zvlášť významné, že úmyslom zákonodarcu bolo práve zefektívnenie exekučného konania v snahe dosiahnuť, aby poverenie na vykonanie exekúcie nebolo zdržiavané nečinnosťou exekučného súdu a tak prispieť k lepšej vymožitelnosti práva. Táto požiadavka však stráca svoj základný význam a opodstatnenosť v prípade, že niet exekučného titulu pre jeho rozpor so zákonom ako materiálneho predpokladu každej exekúcie. Neznamená to však, že i vtedy exekučné konanie nemusí naplniť právo účastníka na prejednanie veci v primeranej lehote a bez zbytočných prieťahov vyplývajúce z čl. 48 ods. 2 Ústavy a článku 6 ods. 1 Dohovoru, aby sa tak odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Pokiaľ by ale zákonodarcu mal úmysel, aby 15-dňová lehota exekučného súdu dopadala i na rozhodnutie, ktorým zamietne žiadosť exekútora o udelenie poverenia, bol by to explicitne zakotvil spôsobom ako v niektorých ďalších ustanoveniach Exekučného poriadku, napr. v ust. § 44 ods. 8, § 50 ods. 2 Exekučného poriadku, v ktorých uložil exekučnému súdu rozhodnúť (či už pozitívne alebo negatívne) v tam stanovenej lehote na rozdiel od ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, kde uložil exekučnému súdu do 15 dní od doručenia žiadosti "poveriť" exekútora, aby exekúciu vykonal. S ohľadom na cieľ a zásady Exekučného poriadku, na ktorých je budovaný, preto jeho ust. § 44 ods. 2 nie je možné interpretovať rozširujúcim spôsobom tak, ako to tvrdí navrhovateľ. Odvolacím súdom zastávaný názor v konečnom dôsledku, s prihliadnutím na vzájomné súvislosti a účel sledovaný právnou úpravou, nemožno označiť ani za neprimeraný alebo svojvoľný výklad práva upierajúci základné práva a slobody, súčasťou ktorých je i právo na súdnu ochranu.

K aplikácii novej právnej úpravy § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. odvolací súd uvádza, že súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí citoval aj ustanovenie § 9 ods. 2 v znení účinnom ku dňu začatia tohto konania a podania návrhu na vydanie poverenia, teda ustanovenie § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. citoval v správnom znení - v znení účinnom v čase podania návrhu na vydanie poverenia, pričom toto ustanovenie bolo rovnaké aj v čase začatia tohto konania, preto je táto námietka žalobcu nedôvodná. Nedošlo teda k interpretácii hmotného práva platného v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu, ako uvádzal žalobca v odvolaní, a teda nebol ani aplikovaný princíp priamej retroaktivity.

K argumentu o vyvrátení nároku žalobcu konštrukciou súdu o nedôveryhodnosti údajov žalobcu, uvedeným v návrhu, odvolací súd uvádza, že súd prvého stupňa zamietnutie nároku neodôvodnil nedôveryhodnosťou údajov žalobcu, ktorý podľa jeho vlastného tvrdenia nemal k dispozícii spis exekučného súdu, a tak mohol niektoré skutočnosti len usudzovať podľa sekundárnych prejavov, ktoré mali v realite, ale tým, že po vykonaní dokazovania oboznámením s exekučným spisom Okresného súdu Levice sp. zn. 9Er/348/2011 zistil, že tvrdenie žalobcu, že v tomto konaní došlo k neprávnomu úradnému postupu súdu, pretože rozhodnutie o žiadosti o udelenie poverenia došlo po uplynutí zákonom stanovenej doby s omeškaním viac ako 78 dní, je nepravdivé, pretože žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola súdu doručená dňa 25.03.2011 a súd rozhodol o tejto žiadosti dňa 19.04.2011, t. j. v lehote 25 dní. Vzhľadom na túto skutočnosť odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa vyhodnotil žalobcom tvrdený údaj ako nepravdivý.

K trvaníu stavu právnej neistoty odvolací súd uvádza, že tým, že exekučný súd neporušil žiadnu zákonom stanovenú lehota a o žiadosti súdneho exekútora rozhodol v primeranej lehote nemohlo dôjsť z jeho strany ani k posunutiu trvania právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Ďalej vo vzťahu k námietke, že súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami, odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa v tomto smere nepolemizoval nad dĺžkou konania. Vo vzťahu k tvrdeným prieťahom konania súd prvého stupňa uviedol, že neskúmal či došlo k prieťahom v konaní a s týmto názorom sa odvolací súd stotožňuje. Súd prvého stupňa v súvislosti s nárokom žalobcu na náhradu škody v dôsledku nesprávneho úradného postupu iba preskúmal, či naozaj došlo k porušeniu zákonom stanovenej lehoty alebo nie, t. j. neposudzoval ani prieťahy v konaní ani vhodnosť dĺžky konania. Posudzoval splnenie podmienok nároku na škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z., čo bola podstata návrhu žalobcu.

Keďže exekučný súd pri rozhodovaní o žiadosti o udelenie poverenia súdnemu exekútorovi nepochybil a jeho konaním nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu, od ktorého si žalobca v tomto konaní uplatňuje svoj nárok, nebolo potrebné v konaní už ani vykonávať ďalšie dôkazy za účelom preukázania materiálnej škody žalobcu. Exekučným titulom v danej veci bol nulitný akt, z právneho hľadiska neexistujúci a nezaväzujúci, priebehom exekúcie na základe takéhoto exekučného titulu žalobcovi žiadna škoda ani nemohla vzniknúť. Súd v danej veci správne aplikoval platné právo a rozhodol v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, v súlade s právom na spravodlivý súdny proces a v súlade s právom na prerokovanie veci v primeranom čase. V konaní nebolo zistené, že by v exekučnej veci, od ktorej si žalobca svoj nárok uplatňuje, nebolo rozhodnuté v primeranom čase.

S poukazom na uvedené odvolací súd rovnako ako súd prvého stupňa bol toho názoru, že v danej veci žalobcovi nevznikol nárok na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy v zmysle § 9 ods. 1, 2 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, keďže súd nemohol porušiť právo žalobcu pri rozhodovaní o udelení, resp. zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie aj vzhľadom k tomu, že jeho návrh bol zamietnutý z dôvodu absencie platného exekučného titulu, keď predložený exekučný titul nespĺňal predpoklad materiálnej vykonateľnosti, a teda na jeho základe nebolo možné viesť ani nútený výkon rozhodnutia a vzniknúť jej v tejto súvislosti škoda, za ktorú by mal zodpovedať štát.

Za daných okolností tak i podľa názoru odvolacieho súdu žalobca nepreukázal, že zo strany exekučného súdu došlo k nesprávnemu úradnému postupu v zmysle § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z., čím nebol naplnený základný predpoklad pre zodpovednosť žalovaného za žalobcom v tomto konaní požadovanú náhradu škody a nemajetkovú ujmu.

Z uvedených dôvodov napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP a v odvolacom konaní úspešnému žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože v odvolacom konaní mu trovy nevznikli.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.